

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/714
KARAR NO : 2026/43
KARAR TR : 12/01/2026

ÖZET: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İSKİ Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. H. K.
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının 24/07/2024 tarih ve 3644-3581 sayılı Encümen Kararı ile üzerinde İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğü tarafından belediyeden izin alınmadan izinsiz altyapı kazısı yapıldığı gerekçesiyle, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca 63.195 TL idari para cezası verildiğini belirterek, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının 24/07/2024 tarih ve 3644-3581 sayılı Encümen Kararının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği 09/10/2024 tarih ve D.İş No.2024/9582 sayılı kararı ile, 5271 sayılı CMK'nın 12. maddesi uyarınca Hakimliklerinin yetkisizliğine, yetkili ve görevli hakimliğin Beykoz Sulh Ceza Hakimliği olduğunun tespitine, karar kesinleştiğinde, dosyanın görevli ve yetkili Beykoz Sulh Ceza Hakimliğine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

3. **Beykoz Sulh Ceza Hâkimliği 12/05/2025 tarih ve D.İş No. 2024/3989 sayılı kararı** ile, talep içeriğinin 5326 sayılı Kanun'un 28/1-b maddesi gereğince görev yönünden reddine karar vermiş, karara itiraz edilmesi üzerine İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği 12/09/2025 tarih ve D.İş No.2025/6449 sayılı karar ile itirazın reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Talep eden vekili dilekçesinde özetle; İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın 24/07/2024 tarih 3644-3581 sayılı kararı ile Beykoz İlçesi Çiftlik Mahallesi Çavuşbaşı Cumhuriyet Caddesi üzerinde idare tarafından ruhsatsız kazı yapıldığı gerekçesiyle 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunun Alt Yapı Kazı İzin Harcının düzenlendiği mükerrer 79.maddesi kapsamında yapılan kazı çalışmasında yola verilen hasar nedeniyle Hasar Keşif Cetveline istinaden 12.639,00 TL hasar bedelinin 5 katı 63.195,00 TL para cezası tahakkuk ettirildiğini, söz konusu sokakta vatandaş mağduriyetine sebebiyet vermemek amacıyla 08/07/2024 tarihinde AYBİS sistemi üzerinden alt yapı kazı ruhsatı müracatı yapılarak parsel yenileme çalışması imalatı yapıldığını, encümen karar ekinde yer alan hasar tespit tutanağının ise ruhsat başvuru tarihinde, yani 08/07/2024 tarihinde tanzim edildiğini, cezaya muhatap olan Altyapı Hizmetleri Yönetmeliğine

uygun olarak yapıldığını, 06/10/2021 tarihli AYKOME toplantısında da bahsedildiği gibi "20 metreye kadar olan tüm kazıların (abone bağlantılarının) arıza süreci gibi bildirim yapıp 3 iş günü içerisinde ruhsat girişinin yapılması sağlanması" sürecine uygun şekilde hareket edilip, kazıya ilişkin aynı gün 08/07/2024 tarihinde AYBİS sistemi üzerinden 799699 ruhsat numarası ile alt yapı kazı ruhsatı müracaatı yapıldığını, idare tarafından yapılan çalışma-imalatın hukuki prosedüre uygun olduğunu ve idari para cezasının hasar keşif cetveli ile belirlenen bedelin 5 katı olarak üst sınırdan düzenlenmesini gerektirecek hukuki bir sebep bulunmadığını beyan ederek İstanbul Büyükşehir Belediye Encümeninin 24/07/2024 Tarih ve 3644-3581 karar nolu 12.639 TL idari para cezasının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Dairesi Başkanlığı Altyapı Koordinasyon Şube Müdürlüğü'nün 04/09/2024 tarihli cevabi yazısında;

08/07/2024 tarihinde saat 15:41 de tespiti yapılan izinsiz kazı çalışması nedeniyle tutanak tanzim edildikten sonra aynı gün saat 16:43 de İSKİ tarafından müdürlüğe bildirimde bulunduğu ve AYBİS üzerinden 799696 sayılı Arıza Ruhsatı başvurusu yapıldığı, AYKOME kararı gereğince belediyeye zamanında bilgi verilmediği için İSKİ tarafından yapılan ruhsat başvurusunun reddedildiği bildirilmiştir.

Sulh Ceza Hakimliği'nin görevleri 5235 sayılı Kanunda düzenlenmiştir. Buna göre Sulh Ceza Hakimlikleri yürütülen adli soruşturmalara ilişkin işler ile diğer kanunlarda özel olarak belirtilen işlere bakmakla görevlidir. Bu çerçevede özel kanunlarda belirtilen idari yaptırım kararlarının iptaline ilişkin başvurulara bakmakla da yükümlüdür. Bu konuda Sulh Ceza Hakimliklerinin görevli olması için ortada bir idari yaptırım kararının ve başvuruya bakmakla Sulh Ceza Hakimliği'nin görevli olduğuna hükmeden bir kanun hükmüne gerek bulunmaktadır.

Oysa ki, muterizin dilekçesinde belirtmiş olduğu hususların, taraflar arasında hukuki uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin olduğu açıktır. 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 10. maddesi çerçevesinde, encümen kararının iptaline karar verilmesi için Sulh Ceza Hakimliğine başvurulacağı yönünde açık ve sarıh hiçbir hüküm bulunmamaktadır ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "İdari Yaptırımlar" başlıklı 16. maddesinde yer alan idari para cezası ile idari yaptırımlar kapsamına da girmemektedir.

Bu itibarla; talebin, Çavuşbaşı Cumhuriyet Caddesi üzerinde İSKİ tarafından izinsiz altyapı kazısı yapılması suretiyle 2464 sayılı Belediye Emir ve Yasakları Uygulama Yönetmeliğine göre yapılan işleme ilişkin encümen kararına itiraz olduğu, Hakimliğimizin 5326 sayılı Kabahatler Kanunun ve diğer kanunlarda belirtilen idare tarafından verilen idari yaptırım kararlarına karşı yapılan itirazlara bakmakla görevli olduğu, idarece verilen "Encümen Kararının" kaldırarak iptaline karar vermek görevinin Hakimliğimizin görevine girmediği ve İdare Mahkemelerince çözümlenmesi gerektiği anlaşılmakla, talep bakımından görevli mahkemenin İdare Mahkemeleri olduğundan talebin görev yönünden reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki hüküm tesis edilmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Talep içeriğinin 5326 sayılı kanunun 28/1 -b maddesi gereğince GÖREV YÖNÜNDEN REDDİNE, ..."

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **İstanbul 7. İdare Mahkemesi 02/12/2025 tarih ve E.2025/2059 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığı çözmekte görevli yargı yerinin adli yargı mercileri olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar dosya incelemesinin ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Dava dosyasının incelenmesinde, İstanbul İli, Beykoz İlçesi, Çiftlik Mahallesi, Çavuşbaşı Cumhuriyet Caddesi, üzerinde izinsiz şekilde altyapı kazı çalışması yapıldığından bahisle 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 79. maddesi uyarınca davacıya 63.195,00-TL idari

para cezası verilmesine ilişkin 24/07/2024 tarih ve 3644-3581 nolu kararının ve dayanağı 08/07/20255 tarih ve 62 sayılı tespit tutanağının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık, davacı Müdürlük adına 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezasından kaynaklanmaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda, davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırım düzenlenmiş, ancak bu idari yaptırıma karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik karan verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin 22/09/2025 tarih ve E:2025/496, K:2025/587 sayılı kararı da bu yöndedir. ..."

6. İstanbul 7. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari yargı dava dosyası ekinde adli yargı UYAP çıktıları ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Altyapı kazı izni harcı" başlıklı mükerrer 79. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni

belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir.”

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun “Genel Kanun niteliği” başlıklı 3. maddesi şöyledir:

“ (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

9. 5326 sayılı Kanun'un “Yaptırım türleri” başlıklı 16. maddesi şöyledir:

“(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir.”

10. 5326 sayılı Kanun'un “Başvuru yolu” başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

“(1)İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 12/01/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı UYAP çıktıları ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, belediyeden izin alınmadan kazı yapıldığından bahisle, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının 24/07/2024 tarih ve 3644-3581 sayılı Encümen Kararı ile tesis edilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

14. Dosyanın incelenmesinden, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının 24/07/2024 tarih ve 3644-3581 sayılı Encümen Kararı ile belediyeden izin alınmadan kazı yapılması nedeniyle, 2464 sayılı Kanun'un mükerrer 79. maddesine göre hesaplanan 12.639 TL alan tahrip tutarının, söz konusu kazı çalışması yapılan alanın ana arterde olup Altyapı Koordinasyon Şube Müdürlüğünün bilgisi dışında çalışma yapılması ve araç ve yaya trafiğini olumsuz etkilemesi sebebiyle beş kat artırılması sonucunda 63.195 TL tutarında cezai işlem uygulandığı, bunun üzerine söz konusu encümen kararının iptali istemiyle bakılan davaların açıldığı anlaşılmaktadır.

15. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 7. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Beykoz Sulh Ceza Hakimliğinin 12/05/2025 tarih ve D.İş No. 2024/3989 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 7. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Beykoz Sulh Ceza Hakimliğinin 12/05/2025 tarih ve D.İş No. 2024/3989 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

12/01/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
ŞEN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

